

Pædagogisk idræt

—

Bevægelse

—

Natur

—

Udeliv

—

Børneliv

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 2019

Vandpytten

Skatmestervej 8
3400 Hillerød

www.vandpytten.dk

kontakt@vandpytten.dk

Tlf.: 21 49 20 96

Indholdsfortegnelse

Den nye styrkede pædagogiske læreplan:	3
Hvem er vi?	3
Pædagogisk idræt og bevægelse i Vandpytten:	5
Natur og udeliv i Vandpytten	5
Faglig ledelse:	5
Det fælles pædagogiske grundlag:.....	6
Børnesyn:	7
Børneperspektivet:	7
Legen:	8
Læring:	9
Børnefællesskaber:	10
Pædagogisk læringsmiljø:	11
Forældresamarbejde:	11
Børn i udsatte positioner:	11
Sammenhæng:	11
Alsidig personlig udvikling:.....	12
Social udvikling:	13
Kommunikation og sprog:.....	13
Krop, sanser og bevægelse:	14
Natur, udeliv og science:	15
Kultur, æstetik og fællesskab:	17
Evalueringskultur:	19
Årshjul og planlægning:.....	21

Den nye styrkede pædagogiske læreplan:

I året 2019 vil der være fokus på at implementere den nye styrkede pædagogiske læreplan, og i Vandpytten er vi allerede rigtig godt i gang med processen. Vi er i en spændende øve-proces, et udforsknings- og udviklingsår.

Vores pædagogiske læreplan er vores arbejdsgrundlag, som, vi ønsker, skal udøves og afspejles i vores daglige pædagogiske arbejde og medvirke til at videreudvikle kvaliteten af vores pædagogiske praksis gennem daglige refleksioner. Det er et værdifuldt og dynamisk redskab, som støtter os i vores hverdag og giver os en ramme for at arbejde systematisk med at planlægge, følge op og videreudvikle kvaliteten.

Læreplanen er vores fælles faglige fokus, vores pædagogiske redskab og rammen for alle børns udvikling, læring, trivsel og dannelse. Læreplanen skal sørge for, at vi har det samme vidensgrundlag, et fælles sprog for alle medarbejdere, da dette er en forudsætning for at kunne reflektere sammen.

Det lovmæssige krav og den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206363>) med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og socialministeriets publikation: <https://arkiv.emu.dk/modul/den-styrkede-p%C3%A6dagogiske-l%C3%A6replan-%E2%80%93-rammer-og-indhold>

Hvem er vi?

Vandpytten er en privat integreret daginstitution, som ligger i Hillerød tæt ved Selskov. Institutionen åbnede 1. oktober 2011, og vi har i dag cirka 60-65 børn i alderen 0-6 år.

Idégrundlaget for Vandpytten er at tilbyde et alternativ til de kommunale institutioner, et alternativ hvor idræt, leg, bevægelse, udeliv og naturoplevelser indgår som en naturlig del af hverdagen. Med dette i centrum, mener vi, at vi giver gode vilkår for en sund udvikling både motorisk, emotionelt, sprogligt og socialt.

At være en idræts- og naturinstitution betyder, at vi tilbyder et særligt miljø, der opfordrer til bevægelse, og børnene skal dagligt være i bevægelse. Vi antager en krops-fænomenologisk tilgang

til læring, hvilket betyder, at vi i Vandpytten tror på, at vi som mennesker lærer gennem kroppen og med kroppen.

Vi ønsker at være et attraktivt pædagogisk tilbud, som forældre og medarbejdere søger. Vi vil have nærværende voksne, der har en god kontakt til børnene og gennem en anerkendende tilgang sørger for, at børnene udvikles gennem relationer, erhverver kendskab til sig selv og omverden. Vi vil være en institution, hvor respekt, troværdighed og engagement er væsentlige værdier og sammen skabe en god hverdag for børnene og bidrage til et godt børneliv. Vi har en særlig opgave, hvor vi skal sørge for at skabe et godt fundament for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi har taget et bevidst valg i forhold til måden, vi organiserer os på. Børnehavebørnene er ikke inddelt i faste grupper, men der organiseres grupper med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, hvad der giver mening i forhold til dagens pædagogiske indhold, og vi sørger for at udnytte ressourcer og kompetencer i personalegruppen bedst muligt. Alle voksne tager hånd om alle børn.

Denne struktur giver os mulighed for at inddele børnene i varierende aktivitetsgrupper og projekter, og vi kan tage højde for skiftende behov blandt børnene. For at få det til at fungere, så bruger vi vores voksenorden til at planlægge dagen. De voksne ved, hvilke opgaver de har, og hvilken børnegruppe de er sammen med. Det sidste år i børnehaven er der mere fokus på en fast gruppe, som vi kalder for Satelitgruppen, hvor vi arbejder målrettet med at forberede dem til skolestart.

Vi har bevidst valgt ikke at have så meget legetøj, da vi mener, at samværet, aktiviteterne og legen skal være fokus. Det er vores erfaring, at når der ikke er så meget legetøj, stiller det andre krav til børn og personale i forhold til initiativer og at bruge fantasien.

I kan orientere jer på vores hjemmeside www.vandpytten.dk eller på Facebook: <https://www.facebook.com/Vandpytten/>

Vandpytten har sin egen bestyrelse, som består af 6 forældrerepræsentanter og 2 medarbejderrepræsentanter. De har udarbejdet en forældrefolder, som du kan finde her: <https://vandpytten.dk/bestyrelsesfolder/>

Vores samarbejdspartnere er:

- Andre private daginstitutioner
- Danske daginstitutioner
- Hillerød kommune, som også fører pædagogisk tilsyn med vores institution.

Vi har et godt samarbejde med PPR Hillerød Kommune, og benytter os af deres tilbud om fremskudt rådgivning. Vi følger deres børne- og ungepolitik: "Fælles børn, fælles ansvar", som er den røde tråd i arbejdet med børn, unge og familier i Hillerød Kommune.

https://www.hillerod.dk/media/265087/120890_hrk-spiralhaandbog_web_ny_2019.pdf

Pædagogisk idræt og bevægelse i Vandpytten:

Vi har valgt at arbejde med pædagogisk idræt, og en del af personalegruppen er idrætscertificeret ved VIA University College. Vi vil gerne bidrage til gode bevægelsesvaner og have en institution, hvor legemiljøer og pædagogik fremmer børnenes bevægelsesglæde og sundhed. Vi har fokus på at indrette fleksible miljøer, så vi hurtigt kan ændre rummet til bevægelsesaktiviteter.

Pædagogisk idræt er en teori og metode, der handler om at idræt, leg og bevægelse bliver en naturlig del af den pædagogiske praksis. Det handler om, hvordan kroppen tænkes ind, som en naturlig del af læreprocessen, og hvordan alle børn motiveres til at deltage. I pædagogisk idræt er der både fokus på bevægelseshandlinger, sansning og perception, og der arbejdes med aktiviteter, der tager udgangspunkt i udviklingsområderne: Det fysiske, psykiske, sociale og kognitive.

Pædagogisk idræt giver et godt udgangspunkt for at udfordre børns udvikling i en tryk ramme. Her giver vi barnet mulighed for at trække sig uden at forlade aktiviteten, når vi benytter os af "pædagogiske bagdøre". Aktiviteter tilrettelægges og afvikles, så der er deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi tilrettelægger aktiviteter, der stimulerer grov-, fin- og krydsmotorik, de primære sanser: Se, lugte, føle, høre og smage og laver aktiviteter med rytmik, dans, gymnastik, balancelege, forhindringsbaner og lignende.

Natur og udeliv i Vandpytten:

I Vandpytten har vi et særligt fokus på natur og udeliv. Naturen er et enestående rum med plads til udfoldelse for både krop og sind. Vi bruger vandpyttens udeareal, de omkringliggende grønne områder og Selskov, som et naturligt læringsrum med god plads og højt til loftet.

Børnene får lov til at opleve naturen på alle årstider, og det styrker deres sanseapparat og deres motoriske udvikling. Naturen byder på mange udfordringer i det ujævne terræn og stejle bakker, og vi bruger også pædagogisk idræt i skoven.

Når børnene bruger naturen som legerum, stimuleres fantasien og samværet. Børnene er nysgerrige og bruger naturen som et eksperimentarium, hvor de lærer om dyr, planter, vandhul, årstider, vind og vejr, naturfænomener, miljøet og materialer. De kan bygge, skabe, konstruere i skoven, og vi har save, snitteknive, lup, fiskenet, kikkert og lignende med. Vi håber på at udvikle børnenes interesse og respekt for naturen.

Faglig ledelse:

Den faglige leders opgave i disse år er at organisere implementeringen af nye styrkede læreplaner, så vi udvikler personalet og imødekommer de nye krav og udfordringer. I Vandpytten har vi valgt at udvikle personalets kompetencer samt organisere implementeringen af den nye styrkede læreplan på følgende måde:

Efterår 2018	Forår 2019	Sommer 2019	Efterår 2019	Forår 2020
<p>Introduktion til ny dagtilbudslov og faglig drøftelse af nye krav til styrkede læreplaner.</p> <p>Afklaring af behov for udvikling af personalets kompetencer i arbejdet med at implementere de nye styrkede læreplaner.</p>	<p>Kursus for alle medarbejdere om børneperspektiver og læringsmiljøer efterfulgt af praksisopgaver med Else Færch</p> <p>Kursus i Faglig ledelse (Hillerød kommune)</p> <p>Udarbejdelse af læreplan for 2019-2020</p>	<p>Diplomuddannelse: Faglig fyrtårn</p> <p>Observation i Vandpytten efterfulgt af oplæg for alle af Søren Schmidt om hverdagsrutiner.</p> <p>Vi arbejder med at udvikle de fysiske rammer, så de gøres til attraktive og gode læringsmiljøer.</p>	<p>Kursus i Evalueringskultur for leder og to pædagoger.</p> <p>Herefter arbejdes med implementeringen af pædagogisk dokumentation og systematisk evaluering i Vandpytten.</p>	<p>Vi planlægger at have fokus på Leg og fællesskaber.</p>

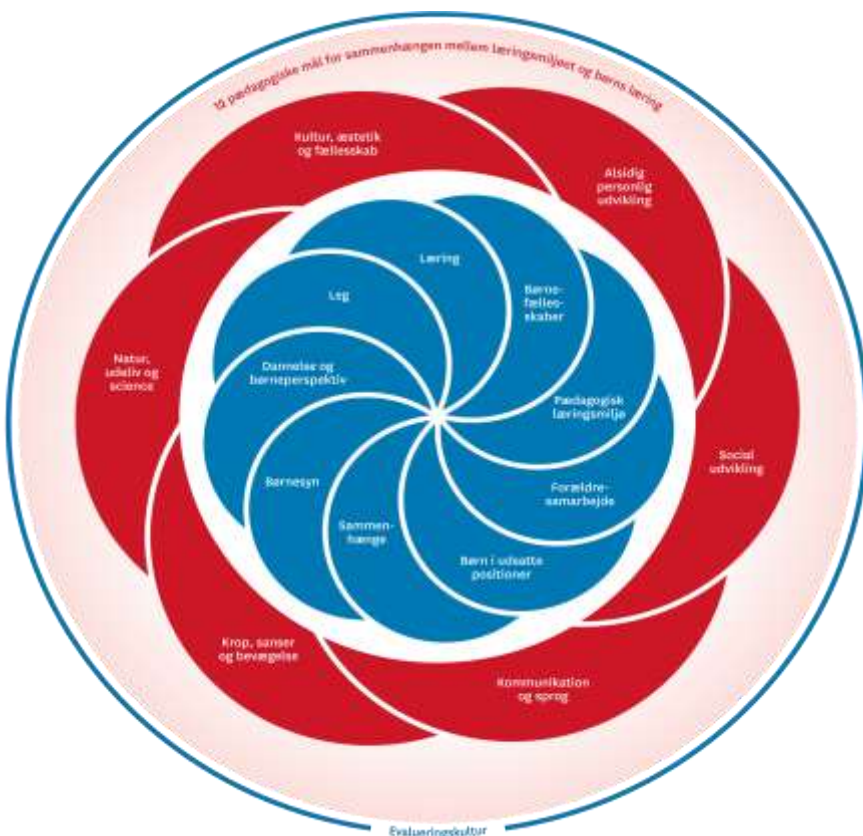
Det er lederens opgave at skabe et fagligt grundlag og udvikle den pædagogiske praksis i samarbejde med det pædagogiske personale. Lederen skal sørge for rammesætning, organisering og tilrettelæggelse af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer af høj kvalitet, så det fremmer børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi arbejder med processtyring og arbejder systematisk, og den ledelsesmæssige tilgang er baseret på en transformativ tankegang, som skaber engagement og er inspirerende. Personalet skal mærke ejerskab, at de gør en forskel, og vi skal hele tiden ønske at udvikle os og gøre det bedre. Vi har fokus på forbedringsledelse, - ikke forandring. Læreplanen er lederens styringsredskab, og den skal medvirke til at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet, og lederen skal i hverdagspraksis sørge for at læreplanen bruges.

Det fælles pædagogiske grundlag:

Vores pædagogiske arbejde og den pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer. Det fælles pædagogiske grundlag er en beskrivelse af værdier i pædagogik, og de centrale elementer er: **Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhænge**. Nogle elementer skal altid være tilstede, mens andre er mere tilstede i nogle sammenhænge end andre. De seks læreplanstemaer er: **Alsidig personlig udvikling, social udvikling, kommunikation og sprog, krop, sanser og bevægelse, Natur, udeliv og science og Kultur, æstetik og fællesskab**. Alting foregår i en kontekst, alle værdier og temaer er integrerede og kan ikke ses isolerede.

Læreplansblomsten giver et overblik over den nye styrkede læreplans 9 centrale elementer og de 6 læreplanstemaer.

Børnesyn:

Børnesynet har en betydning for den måde, vi møder børnene på. Børnene er kompetente aktører, som har brug for omsorg, udfordringer og positive forventninger, og det at være barn har værdi i sig selv. Vi arbejder med afsæt i den anerkendende tilgang til det enkelte barn, guider barnet ved at fortælle, hvad vi gerne vil have, i stedet for fokus på den uønskede adfærd. At være anerkendende er at forstå nogen fra et andet perspektiv. Vi er tydelige og autentiske voksne, som møder og forstår barnet og er nærværende. Børn er styret af lyst, og de er impulsive, men vi har fokus på deres hensigt, og hvad der ligger bag deres handlinger. Den anerkendende tilgang handler om at have empati, respekt, tolerance og ligeværd i relationerne med hinanden. Den anerkendende tilgang kommer til udtryk ved, at personalet hele tiden forsøger at møde barnet, hvor det er, og anerkende dets følelser og behov, og vi taler i en respektfuld tone til børnene.

I Vandpytten har vi fokus på børns selvhjulpethed, da vi mener, at det at kunne selv, er et vigtigt led i børns trivsel og udvikling. Børnene skal opleve glæden ved at kunne noget og mestre sin hverdag, og der er mange daglige gøremål og rutiner, hvor børnene kan udfordre og træne dette. Dette understøttes i situationer i garderoben, ved måltidet, i puslerummet, vaske hænder, at kunne gå selv, og her guider og støtter vi børnene, så det matcher det enkelte barns udviklingsniveau.

Børneperspektivet:

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Børn har ret til at give udtryk for deres mening og krav på, at denne mening respekteres.

Det er børnene, der er eksperter i at gå i dagtilbud. Vi er derfor nysgerrige på deres tanker, følelser og deres fortælling/perspektiv. Børneperspektivet skal være tydeligt, og vi arbejder derfor systematisk med børneperspektiver i Vandpytten. Det er vores opgave at få øje på det og invitere det indenfor, og vi skal være villige til at handle på de nye indsigter, som vi får. Hvis vi er nysgerrige og inddrager børns perspektiver, giver det både nye indsigter og et bedre børnemiljø.

Der er forskellige måder at se børneperspektivet på:

- Udefra (analyserer barnets handlinger og udtryk)
- Tilstræbt/indefra (den voksne forsøger at indleve sig og forstå, hvad barnet føler og oplever i en given situation)
- Fra barnet (forstå barnet og lad dem komme med deres egne udtryk)

Det handler ikke om at se på børnene, men se det fra børnene. De voksne skal kunne skifte perspektiv og gøre sig umage for at forstå, hvad der er på spil for børnene. Der er altid en mening med det, børnene gør.

I Vandpytten har vi involveret børnene i evaluering og udvikling af vores læringsmiljøer, og vi har arbejdet med børneperspektiver på det gode børneliv i Vandpytten set udefra, indefra og fra barnet. Der blev lavet børneinterviews, børnene viste rundt, tog deres egne billeder og delte deres fortællinger med de andre børn og voksne.

Legen:

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale udvikling og personlige læring. I Vandpytten har vi fokus på legens betydning, læring gennem leg, vi giver rum til legen, og personalet beskytter barnets leg. Personalet spiller en afgørende rolle i børnenes leg, og ved vores fysiske tilstedeværelse og kontakt kan vi bidrage til en mere aktiv leg. Personalet er bevidste om, hvornår de skal være deltagende, og hvornår de skal iagttage eller holde sig helt udenfor børnenes leg. Vi følger børnenes spor, tager udgangspunkt i børneperspektivet og er nysgerrige sammen med dem.

Meget kan ske, når vi leger. Der er masser af lærerige konflikter i legen, hvor de øver demokrati og forhandler. Børn lærer om omverdenen, de bearbejder indtryk, følelser og konflikter, og den frie leg er en vigtig del i børnenes hverdag. Nye legeformer føres til i takt med alder: Sansemotorisk leg, symbolleg, konstruktionsleg, rolleleg og regelleg. At lege er "at lade som om", og fantasien og forestillingsevnen er en forudsætning for evnen til at bearbejde virkeligheden, hvor de øver sig i at forholde sig til deres omgivelser. Legen er vigtig, fordi det er barnets mest oplagte rum til at udvikle selvbestemmelse og indflydelse – sammen med andre.

Børn leger både spontant og organiseret, og det skal ske på børnenes præmisser, men kan rammesættes af de voksne. Barnet leger for at lege, og set ud fra et børneperspektiv er læring ikke det primære i legen. Legen udspringer af umiddelbare behov og interesser i mødet mellem barnet og omgivelserne, de leger for at have det sjovt, - men de leger noget, når de leger. Det er vigtigt, at vi sørger for gode vilkår og legebetingelser i vores læringsmiljøer, hvor de lærer at:

- Give udtryk for egne følelser, behov og interesser
- Lytte til andre
- Forfølge motiver
- Øve indflydelse på deres liv
- Udvikle venskaber
- Deltage i betydningsfulde fællesskaber
- Samarbejde
- Værdsætte forskelligheder
- Respektere andres standpunkter og ideer
- Håndtere uenigheder og konflikter
- Udvikle fantasien og legeevnen
- Udforske omgivelser og fordybe sig
- Tænke, handle og udtrykke sig kreativt
- Forstå og anvende symboler
- Lege, kommunikere og skabe
- Bruge hele kroppen og alle sanserne

- Kende kulturelle normer og værdier
- Orienter sig i omverdenen
- Opøve konkrete dagligdags færdigheder
- Reflektere over oplevelser og erfaringer
- Opleve og udforske naturen
- Skabe kultur
- Være menneske blandt andre mennesker

I Vandpytten mener vi, at leg og læring supplerer hinanden. Legen udgør en unik ramme for at børnene kan udvikle deres kompetencer og har en afgørende betydning for deres selv- og identitetsdannelse.

Dette skema viser, hvad legen kan, og hvordan den alsidige, personlige, sociale, sproglige, kropslige udvikling stimuleres i legen.

Læring:

Læring skal forstås bredt som en proces, hvor noget nyt opstår, som resulterer i adfærds-, holdnings- og værdiændring i en person. Læring sker, når børnene udfordres gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, eksperimenter, udforskning af naturen og de sans- og handlingsmæssige aktiviteter.

Udvikling og læring hænger sammen, læring sker over tid, og alle børn udvikler sig, men i forskelligt tempo. Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Vi gentager de samme ting igen og igen, de øver sig, og der sker hele tiden en lille ændring.

Det er vigtigt, at vi bevidst forstyrrer børnene, udfordrer dem og derved skaber mulighed for udvikling. I dagtilbud er det især den sociale læring, som vi har fokus på, og vi har også et særligt fokus på, at børnene deltager i de daglige hverdagsrutiner og bliver selvhjulpne.

Børnefællesskaber:

Leg, dannelse og læring sker gennem børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammen for. Børnene lærer i en kontekst, og vi ser på børnegruppen i stedet for det enkelte barn. Alle børn skal være aktive deltagere i hverdagslivet og have deltagelsesmuligheder og være inkluderet i fællesskabet.

Børnene tilegner sig viden og færdigheder gennem fællesskaber i form af etiske og moralske værdier. De lærer, hvordan man behandler hinanden og at have øje for hinanden. De lærer at mestre de sociale spilleregler og normer, afkode kropssprog og at se og forstå andres behov. Vi bruger begrebet "at være førstehjælper", når der er en kammerat, der for eksempel er faldet og har brug for hjælp. Dette styrkes gennem arbejdet med små børnegrupper i løbet af dagen, hvor der især er fokus på at danne relationer.

Både forældre og personale har et ansvar for at skabe et inkluderende miljø i Vandpytten, så alle føler sig anerkendt, værdsat og en del af fællesskabet. Vi opfordrer forældre til at have blik for børnefællesskaber og ikke bare deres eget barn. Derfor har vi blandt andet valgt, at vi i Vandpytten afholder fællesfødselsdag en dag om måneden i stedet for at fejre hvert enkelt barn.

Pædagogisk læringsmiljø:

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring. Læringsmiljø er et centralt begreb og er der, hvor børnene indgår i fællesskaber og samspil. Det er ikke bare et sted, men også processer. Børnene er i læringsmiljøer hele tiden, og de bevæger sig ud og ind af disse læringsmiljøer hele dagen. Der er det fysiske læringsmiljø, børnenes lege og kultur, de pædagogiske aktiviteter og de pædagogiske rutiner og overgange.

Vi skal sørge for hele dagen at etablere pædagogiske læringsmiljøer, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. I Vandpytten er der fokus på læringsmiljøer med bevægelsestilgang, men også afgrænsede områder, hvor de kan fordybe sig.

Forældresamarbejde:

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Når et barn skal gøres parat til at lære, kræver det et samarbejde med forældrene, og vi har et fælles ansvar.

Vi har den daglige kontakt med forældrene, hvor vi deler vigtige informationer imellem os, hvis der er sket noget særligt. Vi forventer, at forældrene informerer os, hvis der har været ændringer i barnets hverdag eller rytme, og forældrene kan forvente, at vi tager kontakt til dem, hvis der er sket noget særligt i institutionen.

Vi informerer om planlægning og organisering af aktiviteter gennem vores kommunikationsplatform på FAMLY og deler billeder og videoer fra hverdagen på vores Facebookside.

Alle forældre tilbydes en trivselssamtale om året, men kan altid bede om flere samtaler, hvis der er behov for det. Vi inviterer forældrene til at deltage i en workshop en gang om året, hvor de får indblik i det, vi arbejder med. De har været inviteret til at deltage i ekspressive aktiviteter, skovtur, idræts certificeringen, og i 2019 vil vi gerne introducere dem for LEG.

Børn i udsatte positioner:

Alle børn er unikke og har forskellige udgangspunkter og forudsætninger. De skal alle opleve at være anerkendt og værdsat, udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter, og vores læringsmiljøer skal tage højde for børn i udsatte positioner. Vi skal sikre, at disse børn har adgang til børnefællesskaber, hvor de oplever trivsel og udvikling. Det er vigtigt, at personalet støtter børn i udsatte positioner til at blive inkluderet i lege med andre børn og indgå i betydningsfulde børnefællesskaber.

For børn i udsatte positioner har vi et samarbejde med vores faglige sparringspartnere fra PPR samt forældrene. Vi har fokus på tidlig indsats og bruger blandt andet fremskudt rådgivning til dette. Fremskudt rådgivning er et tilbud fra Hillerød Kommune, hvor socialrådgivere, sundhedsplejen og Pædagogisk psykologisk rådgivning tilbyder rådgivning en gang om måneden i institutionen.

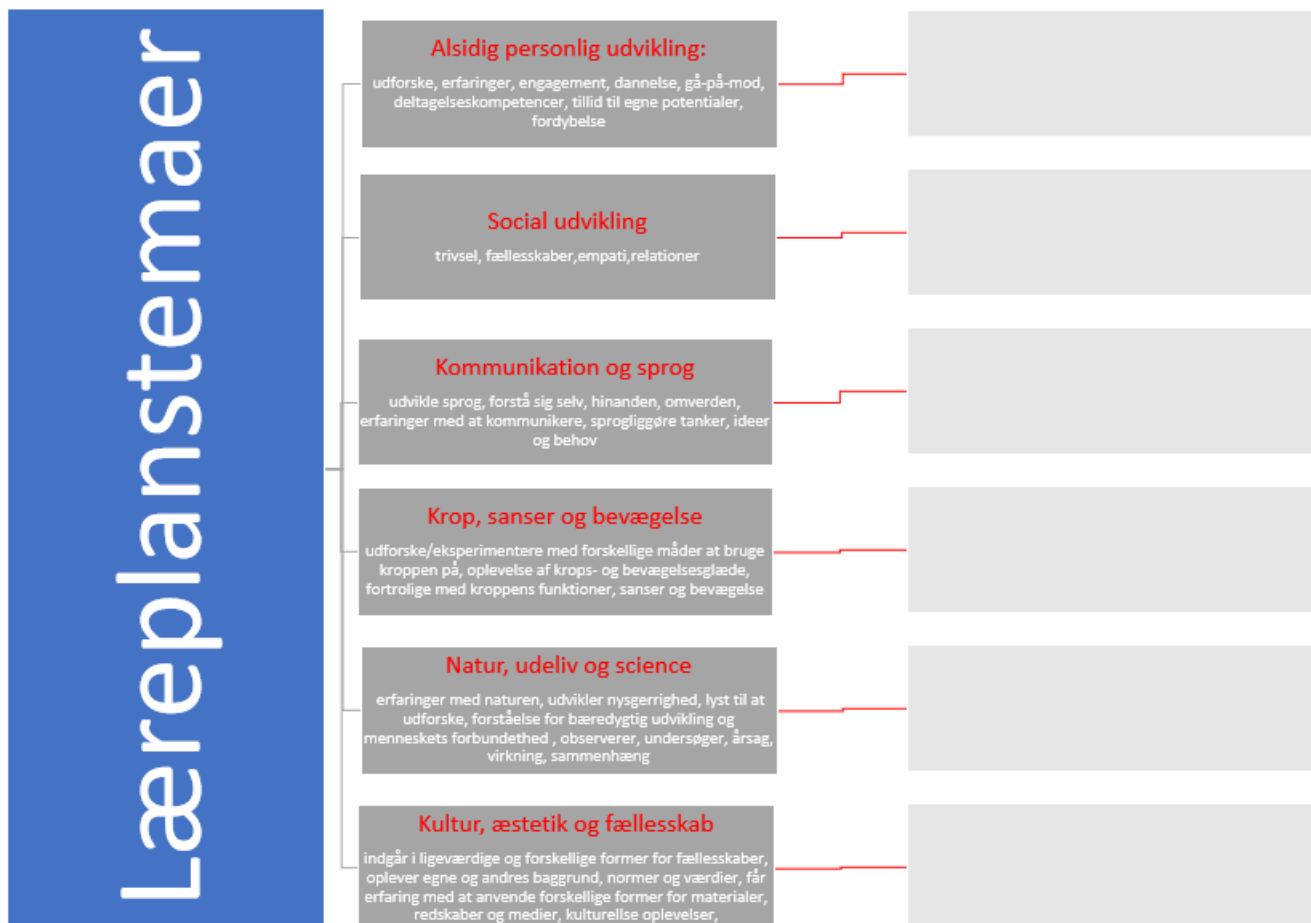
Sammenhæng:

Vi skal sikre de bedste forudsætninger for overgange mellem hjem, daginstitution og skole. Værdifuld viden om barnet skal deles, og vi skal medvirke til at skabe tryghed i overgange for barnet og forældrene i fx afleverings- og afhentningssituationer. Vi arbejder med at gøre de ældste børn læringsnysgerrige og forberede dem på, at de skal skifte miljø, når de starter i skole.

Vi bruger lokalsamfundets faciliteter, såsom Frederiksborg Slot og slotspark, biblioteket, naturlegepladsen Eghjorten, Skovskolen, Klaverfabrikken, Frederiksborg svømmehal, besøgsbondegården Mangholm og den nærliggende skole, hvor vi er brugere af gymnastiksalen.

De seks læreplanstemaer:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte læring på TVÆRS af de seks læreplanstemaer og de pædagogiske mål for temaerne. Vi tilgodeser, at læring sker på tværs af de seks læreplanstemaer, når vi planlægger vores aktiviteter fra årshjulet ved at bruge dette skema.

Alsidig personlig udvikling:

Børnene udvikler deres alsidige personlige udvikling gennem alle aktiviteter og læringsmiljøer i løbet af dagen. De voksne hjælper barnet til at deltage i aktiviteterne, blive hørt, få hjælp, støtte til at være sig selv, give udtryk for, hvad de tænker og føler og få tid og ro til at fordybe sig.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn erfarer sig selv og hinanden, får tillid til egne potentialer og udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse. Alle børn skal lære at:

- Kende eget selvværd samt anvende egen selv- og medbestemmelse på en konstruktiv måde
- Anvende egen nysgerrighed, interesser og gå-på-mod
- Kende og udtrykke egne grænser samt at kunne sætte grænser overfor andre

- Lege og kunne fordybe sig i leg samt udtrykke sig via leg
- Indgå i en daglig og positiv kontakt til hinanden og de voksne

Social udvikling:

Gennem sociale fællesskaber udvikles relationer, de sociale handlemuligheder, empati og deltagelsesformer. Børnene skal trives, opleve at høre til og opleve forskellighed som en ressource.

Alle børn skal lære at:

- Være tolerante og i stand til at skabe konstruktiv kontakt til hinanden og til de voksne
- Agere anerkendende i sociale (børne)fællesskaber
- Invitere til og øve sig i at være en god ven, herunder forstå betydningen af en tæt relation
- Vise empati, vente på tur, indgå i sociale relationer, bidrage til legen
- Håndtere indflydelse, herunder at kunne samarbejde med og give plads til andre

Børnene kan være sammen med de andre børn, finde på lege, gøre det samme som de andre, mærke indeni, når man er en god ven, give udtryk for sin mening, komme med forslag til, hvad de skal lave, og vi taler om, hvordan man er en god ven.

Kommunikation og sprog:

Børnenes kommunikation og sprog udvikles i de nære relationer med forældre, andre børn og det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige udvikling og interaktion med det pædagogiske personale.

Alle børn skal lære at:

- Sætte ord på egne følelser, handlinger og hensigter
- Kommunikere varieret ud fra det givne alders- og udviklingsniveau
- Forstå beskeder, der gives både individuelt og kollektivt
- Få et udvidet ordforråd
- Kommunikere på en hensigtsmæssig, anerkendende og dialogbaseret måde.

Sprogindsats er vigtigt i arbejdet med børnene for den sociale og personlige udvikling, så de kan give udtryk for deres behov og følelser, forstå andre og omverden. Det er afgørende, at vi som voksne kommunikerer på en understøttende, inddragende og udfordrende måde. De gode sprogunderstøttende samtaler er, hvor der tales med barnet og ikke til barnet. I Vandpytten indgår sprog og kommunikation i alle aktiviteter, og barnet inddrages aktivt. Vores strategi er at stille åbne spørgsmål og hv-spørgsmål, fx "Hvorfor kan du ikke lide frugten?". Vi hjælper barnet med at sætte ord på, fortolker og udvider, hvad barnet siger. Vi inddrager barnet og leger med sproget gennem dialogisk læsning, læseleg, spil, rim og sange.

Børnene udvikler deres sproglige kompetencer gennem samtale, samvær, leg, fortælling og aktiviteter i hverdagen. Det er vigtigt, at de lærer at udtrykke sig, tale, lytte, stille spørgsmål, give svar og være aktive i leg. I Vandpytten sprogvurderes alle 3-årige, og vi sprogvurderer de 5-årige efter behov. Sprogvurderingen er en screening af barnets evne til at skelne sproglyde, historiefortælling, sprogforståelse, udtale af sproglyde og de kommunikative kompetencer. Sprogvurderingen handler om at blive opmærksom på de børn, som ikke har et alderssvarende sprog og understøtte deres sproglige udvikling.

Krop, sanser og bevægelse:

Kroppen skal på mange forskellige måder bruges, udfordres, eksperimentere og mærkes. Alle børn skal opleve krops- og bevægelsesglæde, blive fortrolige med deres krops funktioner og sanser. Vores sansesystem udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer.

Alle børn skal lære at:

- Kende egen krop, udvikle en kropsbevidsthed og motiveres til at bruge kroppen
- Udvikle balance, bevægelighed, udholdenhed i forhold til brugen af kroppen
- Bruge sanserne (lugte, føle, smage, høre, se, mærke)
- Føle kropsglæde, mærke og efterleve kroppens behov
- Indgå i kropslige aktiviteter med andre børn i leg og fællesskaber

Børnene kravler, hopper, går ture, løber/cykler, tager på legepladser, gynger og klatrer. De bruger deres sanser, når de leger i sandkassen, smager på og spiser forskellig mad, hører, lugter og føler i forskellige lege og aktiviteter og ude i naturen.

I Vandpytten arbejder vi med pædagogisk idræt. Vi mener, at idræt, leg og bevægelse er vejen til barnets udvikling og læring. Børnenes udvikling bliver hos os sat i fokus med udgangspunkt i kroppen, som barnets erkendelsesmæssige tilgang. Vi har en idræts certificering, som giver os kompetencer til at arbejde med og implementere bevægelse i Vandpytten. Den har givet os en grundig viden og erfaring med idræt, motorik og bevægelse. Vores medarbejdere skal udvikle og igangsætte inkluderende meningsfulde aktiviteter og deltage levende og nærværende.

Natur, udeliv og science:

I naturen skal børnene eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Der arbejdes med betydningen af bæredygtighed og samspillet mellem

menneske, samfund og natur. Det pædagogiske læringsmiljø skal udvikle deres nysgerrighed og give dem lyst til at udforske naturen.

Alle børn skal lære at:

- Få et bredt kendskab til naturens indhold og potentiale for bæredygtighed
- Opleve glæde ved at være i naturen, færdes i naturen, herunder at lege i naturen
- Bruge sanserne i naturen (dufte, mærke, føle, se, høre)
- Eksperimentere med naturens indhold i forbindelse med skabende æstetiske processer
- Tænke i før-matematiske tilgange ved fx at tælle og kategorisere planter og dyr.

I Vandpytten er vi ude i naturen i al slags vejr hele året rundt, Vi bruger Vandpyttens udeareal, de omkringliggende grønne områder og Selskov, som et naturligt læringsrum med god plads og højt til loftet.

I Vandpytten vil vi arbejde med at udvikle vores science-pædagogik. Vi vil skabe læringsmiljøer, der understøtter undren, det eksperimenterende, barnets spørgsmål og have øje for, hvad børnene er

optaget af. Vi skal kunne navigere i det ikke planlagte og have fokus på, at børnene får indsigt fremfor facitsvar, når vi forsøger at finde principperne bag formen. Der skal være plads til børns hypoteser og afklaring, som medfører selvstændig tænkning.

Der lægges meget vægt på pædagogens tilgang til science, hvor vi er med-legende og med-undersøgende. Vi arbejder ud fra den undersøgende metode, hvor der identificeres et problem, børnene opstiller en hypotese og forudsiger en løsning. Der laves et eksperiment og indsamles data, og vi får måske et resultat, en forklaring og en konklusion.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Kultur aktiverer børns sanser og følelser. De skal møde læringsmiljøer, hvor de kan få mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder, møde nye sider af sig selv, forstå deres omverden, møde egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Vi er medvirkende til at give dem kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, hvor vi stimulerer deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed.

Alle børn skal lære at:

- Udvikle egen personlige kreativitet, fantasi og nysgerrighed gennem skabende aktivitet
- Eksperimentere med forskellige materialer og redskaber i æstetiske processer
- Anvende kulturtekniske redskaber (i en pædagogisk kontekst), herunder opnå digital dannelse
- Kende egen baggrund og kultur samt få kendskab til andres baggrunde og kulturer, herunder introduceres til lokalmiljøets kulturelle indhold og muligheder
- Egen dannelse kan udvikles gennem inspiration fra fx billedkunst, arkitektur og litteratur.

Børnene kigger på billeder, læser eventyr, er kreative, tegner, maler og laver kunst. De kigger på mennesker og dyr, lærer om familie og baggrund, tager på museum eller ser teater. I Vandpytten har vi traditioner, som jul på legepladsen, Luciaoptag, sommerfest og bondegårdstur, som forældrene deltager i.

Evalueringskultur:

Lovændringerne indeholder en ny bestemmelse om, at lederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, og dette vil vi have særlig fokus på i ultimo 2019-2020. Vi skal arbejde systematisk med at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø ved hjælp af vores evalueringskultur, og disse overvejelser er vigtige for at skabe god kvalitet i vores institution.

Evalueringen tager udgangspunkt i de pædagogiske mål, sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Alle daglige situationer er vigtige i forhold til børnenes læring og udvikling, og det er derfor vigtigt, at vi hele tiden reflekterer over, hvordan disse tilrettelægges.

Vi skal sikre en løbende pædagogisk dokumentation, som indgår i vores evaluering, og evalueringen skal offentliggøres. Vores refleksioner skal bruges og gøre os klogere på, hvordan vi kan udvikle læringsmiljøet, og kræver, at vi som voksne er iagttagende på, hvad der sker. Vi skal undre os, være nysgerrige, opsamle og justere praksis, og når vi har ændret det, reflekterer vi igen over, om det virker.

I dag foregår meget af vores kommunikation digitalt. Vi har beskrevet vores grundlag på vores hjemmeside, vi uploader og beskriver billeder fra hverdagen på vores facebookside, og vi bruger vores kommunikationsværktøj FAMILY til at dele nyheder, informere om vores pædagogiske aktiviteter, ferieplanlægning og planlægning af diverse arrangementer. Selvom vi mener, at det er vigtigt at formidle og dokumentere det pædagogiske arbejde, skal den tid, vi bruger på det, stå mål med den tid vi samlet har til rådighed. Den tid, vi bruger på dokumentation og formidling, går fra tiden med børnene.

Det er vigtigt, at vores evalueringer fører til kvalitetsforbedringer. Der er flere elementer i spil for kvaliteten i vores institution, som har betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der er de strukturelle-, proces- og resultatorienterede elementer.

Evalueringsmetoder:

Formålet med den pædagogiske dokumentation er at synliggøre barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi beskriver og reflekterer over læringsmiljøet, synliggør den faglige intention og vurderer på det dokumenterede i evalueringsprocessen. Dette gøres på mange forskellige måder. Det kan være mundtligt, skriftligt eller visuelt, det kan foregå dagligt, ugentligt og månedligt, og det kan være, når vi arbejder projekt- og temaorienteret. Vi ønsker at inddrage barnet, som aktiv deltager, og refleksioner og udsagn fra barnet skal medtages i dokumentationen. Ved hjælp af vores evaluering skal vi se sammenhængen mellem faglig intention, mål, indsats og effekt og få ny viden til brug for kvalificering af læringsmiljøet. Dette gøres gennem diskussion, debat, formelle og uformelle samtaler med konklusion, gennemgang af systematisk dokumentationsmateriale, fotos, interviews, undersøgelser og vurderinger. Vi vil i 2019 eksperimentere med forskellige evalueringsmetoder.

I foråret 2019 har vi arbejdet med evaluering og børneperspektiver ud fra dette mål:

Vores formål med evalueringen er blandt andet, at det pædagogiske læringsmiljø hos os skal sikre, at alle børn i vores institution oplever, at de har adgang til gode, trygge og inspirerende legesteder, hvor de kan være aktivt deltagende og fordybe sig i leg, både alene og sammen med andre og herigennem føle sig værdsat og anerkendt. Alle børnene skal også opleve, at vi har rumlige, udviklende og sjove legemiljøer, hvor der er gode muligheder for kropslig udfoldelse.

Vi vil blandt andet bruge snaplog som måleredskab, hvor vi udvælger et læringsmiljø, som vi har fokus på i en periode, tager billeder, udvælger dem, som har noget til fælles, reflekterer over, hvad vi gør, hvorfor vi gør det, og hvad der skal justeres.

Vi vil lave billedcollager af nogle af de planlagte aktiviteter med fotos, vores overvejelser i forhold til mål, tegn på læring, henvisninger til læreplanstemaer, børneudsagn og evaluering.

Personalet arbejder dagligt med stående refleksioner og indre refleksioner i nuet. I alle situationer skal vi tænke:

- Virker det vi gør?
- Hvordan virker det?
- Hvorfor virker det?
- Hvilke indsatser har vi gjort, for at det virker?
- Hvad var børnene optagede af?
- Hvad skal justeres?

Vores pædagogiske dokumentation skal være et redskab til:

- Udfoldelse af børnenes perspektiver
- Synliggørelse af læringsmiljøets indretning og brug
- En udvidet kommunikation mellem det pædagogiske personale og forældrene omkring børnenes leg og læring
- Synliggørelse af den pædagogiske faglighed
- Opbygning af evalueringskultur

Vores mål er at få skabt en evalueringskultur, hvor vi samler op på og lærer mere om, hvad der fungerer godt hos os, og hvad vi gerne vil videreudvikle. Vi skal hele tiden tænke, hvorfor gør vi det, vi gør?

Der er tre trin i den evaluerende praksis:

1. Vi gør formålet med evalueringen tydelig
2. Vi dokumenterer med fokus på læringsmiljø og fælles refleksion
3. Vi analyserer og sætter en retning for den fremtidige praksis.

Vi skal tænke i flere perspektiver, når vi evaluerer. Der er ledelsens, personalets, børnenes og forældrenes perspektiv.

Årshjul og planlægning:

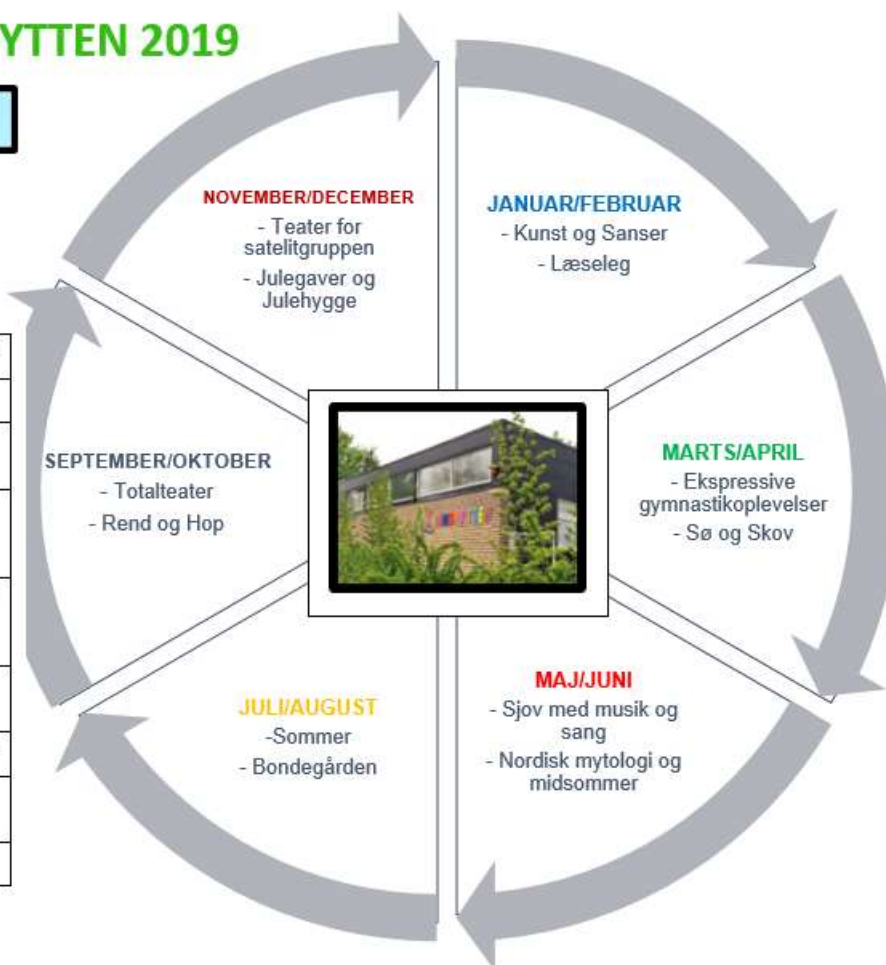
Vi har gode erfaringer med langsigtet planlægning, der giver overblik, så der ikke bruges for meget tid på dag-til-dag planlægning. Vi tager udgangspunkt i vores årshjul, som er projekt- og temaorienteret og bruger vores planlægningsskema til vores didaktiske overvejelser. Planlægning og spontanitet er ikke et enten-eller, men et både-og, hvor der skal være balance mellem planlægning og spontanitet. Vi har fokus på at følge børnenes spor og tager udgangspunkt i børnegruppens behov, som flytter sig hele tiden. Vi har et mål, men er klar over, at det mål kan flytte sig. Vi evaluerer efterfølgende på, hvad der ændrede sig i processen og hvorfor.

ÅRSHJUL I VANDPYTTEN 2019

VIGTIGE DATOER

FEBRUAR	Fernisering Kunst og sanser 1. februar fra kl. 15-16
MARTS	Lukkedag fredag d. 29. marts (Pædagogisk dag)
APRIL	Hyttetur Satellitgr. 4.-5. april Forældremøde valg til bestyrelsen 23/4 Kl. 19-21
MAJ	Bedsteforældredag d.16. maj kl.10-12 Forældrearbejdsdag d. 25 maj 9-14
JUNI	Sommerfest for forældre og børn 8. juni kl.10-13 Grundlovsdag: Vandpytten lukker kl. 12
AUGUST	Bondegårdsbesøg 16.august med forældre (Barresøgård) kl. 10-13
OKTOBER	Workshop 1. oktober kl. 18- 20
NOVEMBER	Lukkedag fredag d. 15. november (Pædagogisk dag)
DECEMBER	Jul på Legepladsen 2. december 15-16.30

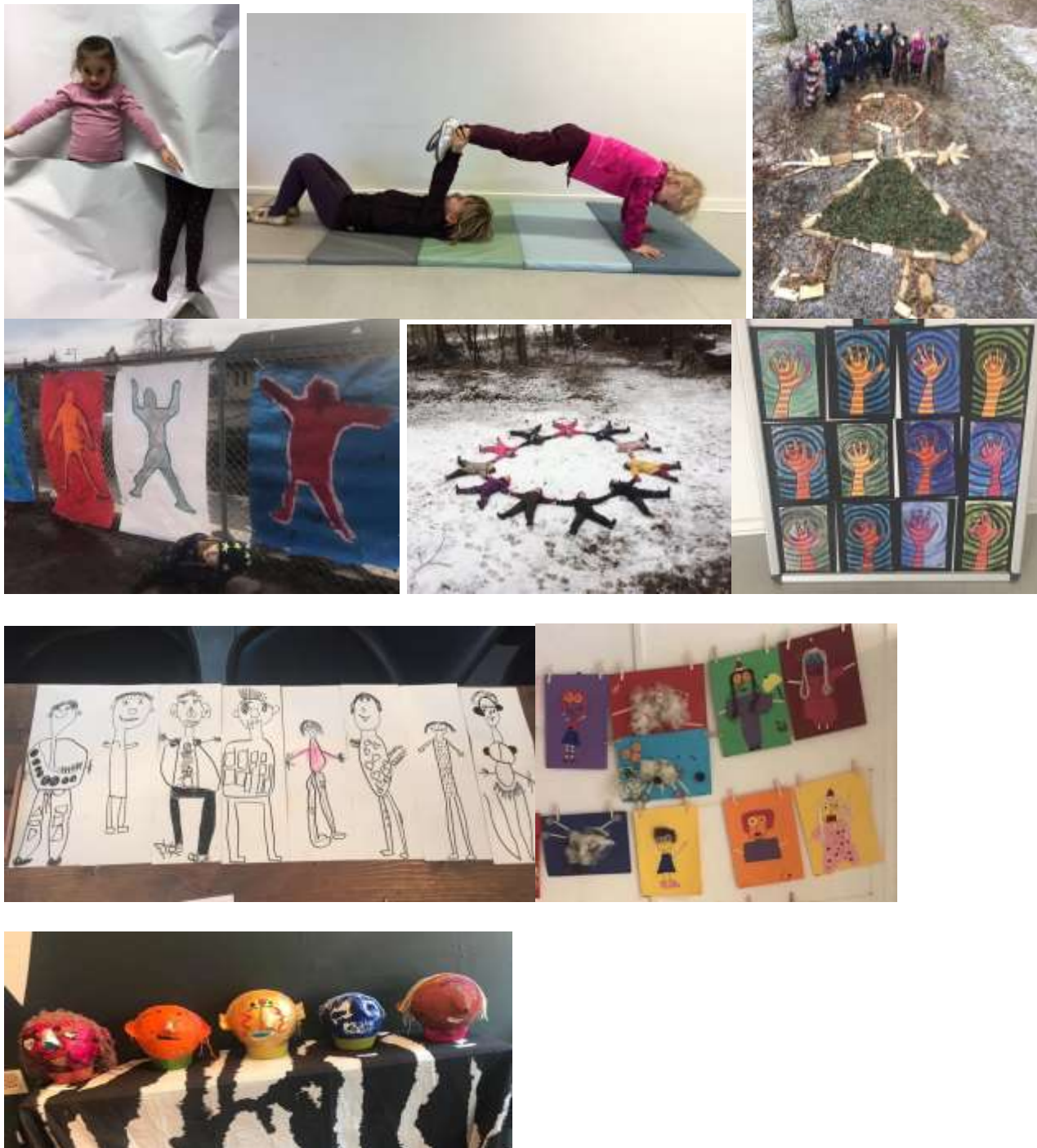
Vi har her tilføjet et eksempel på, hvordan vi arbejder didaktisk med planlægning af vores temaer. Skemaet støtter os i vores planlægning, overvejelser og refleksioner i forhold til det pædagogiske indhold.

TEMA-planlægning: KUNSTPROJEKT KROPPEN

Planlægning:	0-2 -årige	3-6 -årige
Materialer/ture:	Skoven og naturkunst	Experimentarium Skovture
Læringsmål: Hvad vil vi gerne opnå?	<p>Børnene skal eksperimentere og udforske deres sanser med forskellige materialer og udtryksformer. De skal turde se, føle og lugte.</p> <p>Vi vil udvide deres ordforråd, begrebsforståelse og kropsbevidsthed. Vi synger, leger og maler kroppens dele.</p> <p>Vi vil udvikle deres motorik og stimulere deres nysgerrighed.</p>	<p>Børnene skal eksperimentere og udforske teknikker og metoder indenfor kunstfeltet.</p> <p>De vil blive introduceret for forskellige materialer og udtryksformer.</p> <p>Vi vil stimulere børnenes sanser i processerne ved at se, føle og undersøge.</p> <p>Vi vil udvide kendskab til kroppen, både begreber, det æstetiske og funktionelle. Vi synger sange om kroppen og læser bøger.</p> <p>Vi vil give plads til fordybelse i de æstetiske processer.</p> <p>Vi vil udvikle finmotorikken og deres kreativitet.</p>
Tegn på læring: Hvordan kan vi se, at vi er på vej mod målet?	<p>At de bliver mere bevidste omkring kroppens dele, kender flere ord og synger med på sangene.</p> <p>De viser selv interesse for deltagelse i processerne.</p> <p>De kigger på produkterne, fortæller om det og viser det frem.</p> <p>De bliver bedre til at mestre de kreative udfordringer og færdigheder.</p>	<p>At børnene bruger det, de har lært, i fri leg og tegninger.</p> <p>At børnene er stolte over det de laver og gerne vil vise det frem og fortælle.</p> <p>At de efterspørger aktiviteterne.</p> <p>At de bliver observerende og reflekterer over deres arbejde og kroppens funktioner.</p> <p>At børnene fordyber sig i processen.</p> <p>At de får et større kendskab til forskellige udtryksformer og kommer med ideer.</p>
Evaluerings: Hvordan evalueres? Nåede vi vores mål? Hvorfor/hvorfor ikke?	<p>Vi evaluerer på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvidet ordforråd - Nysgerrighed - Udfordre sanser - Mestre færdigheder 	<p>Blev de udfordret i teknikker og metoder?</p> <p>Hvilke materialer vakte størst interesse?</p>

	<p>- Kropsbevidsthed</p> <p>Synger de med? Fortæller de? Bruger de fagter? Viser de interesse for de kreative opgaver?</p>	<p>Kan de fortælle om kroppen og synger med på sangene?</p> <p>Var der rum til fordybelse?</p> <p>Bød de selv ind med ideer?</p>
<p>Aktiviteter: Hvilke aktiviteter skal igangsættes for at nå målet?</p>	<p>Se plan med grupper og ideer til værksteder på tavlen i krea-rummet. Kan udvikles undervejs, som vi eller børnene får ideer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naturkunst • Kroppen i kunsten (brug af fotos og iPad) • Pappmachefigurer • Bage-værksted • Collage • Ostevoks skulpturer • Figurer med genbrugsmaterialer • Selvportrætter • Plakater med maleri af kroppen • Hånd- og fodaftryk
<p>Dokumentation:</p>	<p>Fernisering 1. februar kl. 15</p>	<p>Fernisering 1. februar kl. 15</p>
<p>SANGE TIL TEMAET:</p>	<p>Se mit hoved: Se mit hoved, det er rundt som solen. Et par øjne, næse og en mund. Så kommer kroppen, et par lange arme. Og til sidst to lange, lange ben.</p> <p>Pruttesangen Her er højre, her er venstre. Her er maven, den er rund. Her er hoved, hvor vi finder øjne, øre, næse, mund Omme bagved sidder ryggen. Og hvor ryggen, den er slut sidder jo den lille numse. Den kan slå en ordentlig prut.</p> <p>Knoglesangen</p> 	

Billeder fra Kunstprojekt kroppen. Billederne viser nogle af de produkter, som vi fik lavet, men der er altid mest fokus på processen, som der også evalueres på.

Afslutning:

Her er vores første bud på den styrkede læreplan, og vi glæder os til at udforske og udvikle vores nuværende rutiner, læringsmiljøer og fremgangsmåder med udgangspunkt i denne læreplan og de nye krav fra dagtilbudsloven og nye styrkede læreplaner. Læreplanen videreudvikles af personalet, evalueres med forældrebestyrelsen og redigeres årligt.

